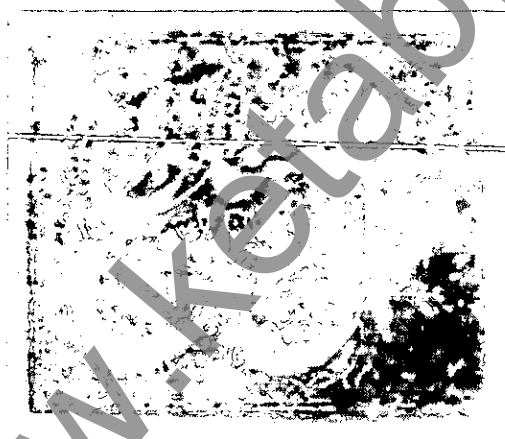

به نام خدا

لرستان تا امضاء ظل السلطان

مؤلف: ستار بازوند

ویراستار: دکتر حسین بازوند

انتشارات سیفا

سرشناسه	: بازوند، ستار، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: لرستان تا امضاء ظل السلطان/مؤلف ستار بازوند؛ ویراستار حسین بازوند.
مشخصات نشر	: خرم‌آباد: سیفا، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ص: مصور، نمونه؛ ۲۱/۵×۱۴/۵س.م.
شابک	: 978-600-6394-12-1
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۸۳] - ۱۹۲.
موضوع	: لرستان -- تاریخ -- قرن ۱۳ق.
موضوع	: ظل السلطان، مسعود میرزا بن ناصر، ۱۲۶۶-۱۳۳۶ق.
موضوع	: ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ق.
شناسه افزوده	: بازوند، حسین، ۱۳۴۴ -، ویراستار
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۲ب۲ ۵۱/۴۷، DSR۲۰۵۱
رده‌بندی دیوپی	: ۵۵/۵۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۳۲۷۷۱

لرستان تا امضاء ظل السلطان

ناشر: انتشارات سیفا

مؤلف: ستار بازوند

ویراستار: دکتر حسین بازوند

صفحه‌بندی: نوید علی‌پور

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۹۴-۱۲-۱

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: جغرافیای طبیعی و انسانی لرستان
۱۳	موقعیت جغرافیایی لرستان
۱۴	وجه تسمیه و ریشه نژادی قوم لر
۲۰	زبان لرها
	فصل دوم: کلیاتی از جغرافیای تاریخی و تاریخ لرستان از دوران باستان تا سلطنت ناصرالدین شاه
۲۵	گذری بر جغرافیایی تاریخی لرستان از ابتدا تا دوره قاجار
۲۸	کلیاتی از تاریخ لرستان از دوران باستان تا سلطنت ناصرالدین شاه
۲۸	لرستان در پیش از اسلام
۳۹	لرستان پس از اسلام تا سلطنت ناصرالدین شاه
	فصل سوم: اوضاع سیاسی اجتماعی لرستان از ابتدای دوره ناصری تا حکومت ظل السلطان (۱۳۰۵-۱۲۶۴ هـ.ق)
۵۴	اردشیر میرزا رکن الدوله
۵۷	خانلر میرزا احتشام الدوله
۶۴	امام‌قلی میرزا عمادالدوله
۶۹	حاج میرزا علی‌خان مقدم مراغه‌ای، ضیاءالملک
۷۱	فرهاد میرزا معتمدالدوله
۷۳	حمزه میرزا حشمت‌الدوله

فصل چهارم: لرستان در دوره حکمرانی ظل السلطان (۱۳۰۵-۱۲۹۷ هـ.ق)..... ۷۹

بیوگرافی ۸۰

انضمام حکومت لرستان به حوزه فرمانروایی ظل السلطان و تلگراف وحشت‌انگیز به خرم‌آباد ۸۷

عکس‌العمل خوانین لرستان و تشکیل جلسه مشورت ۸۹

عزیمت ظل السلطان به لرستان ۹۲

ورود ظل السلطان به خرم‌آباد ۹۸

حاج میرزا محسن خان مظفرالملک ۱۰۶

عزل ظل السلطان ۱۲۵

فصل پنجم: اوضاع لرستان از عزل ظل السلطان تا ترور ناصرالدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۰۵ هـ.ق)..... ۱۳۱

آقا رضاخان ناظم خلوت ۱۳۵

وجیه‌الله میرزا امیرخان سردار ۱۴۰

عبدالله میرزا حشمت‌الدوله ۱۴۶

حسین قلی‌خان نظام‌السلطنه مافی ۱۵۱

نتیجه‌گیری ۱۵۹

پیوست‌ها ۱۶۳

پیوست نقشه‌ها ۱۶۳

پیوست تصاویر ۱۶۵

پیوست اسناد ۱۷۲

فهرست منابع ۱۸۳

الف - اسناد منتشر نشده ۱۸۳

ب- اسناد منتشر شده	۱۸۵
کتاب‌های تاریخی دسته اول	۱۸۵
کتاب‌های تحقیقاتی	۱۸۹
مقالات	۱۹۲
روزنامه‌ها	۱۹۲

مقدمه

سرزمین لرستان یکی از مناطق باستانی ایران است که دارای پیشینه‌ی کهن تاریخی می‌باشد، اما متأسفانه این سرزمین کهن هنوز آن‌طور که شایسته است مورد مطالعه و تحقیق قرار نگرفته است و هنوز جایگاه خود را در تاریخ ایران روشن نساخته است. برای کسی که بخواهد در مورد لرستان پژوهش کند مشکلات زیادی وجود دارد اطلاعات موجود درباره لرستان به‌صورت جسته‌وگریخته در آثار مورخین و نویسندگان ثبت و ضبط گردیده است؛ اما تمام این اطلاعات پراکنده به‌شکل منظم و مرتبی گردآوری و تدوین نشده است. نگارنده، به اهمیت و جایگاه خاص لرستان در تاریخ و فرهنگ و تمدن ایران واقف بوده، بر خود واجب دانسته تا با نگاهی تحلیلی -توصیفی تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی لرستان تا امضاء ظل‌السلطان را مورد بررسی و پژوهش قرار دهد.

منطقه لرستان از جمله مناطقی است که در طول دوره‌های مختلف فراز و نشیب بسیاری را طی کرده است، هنوز درباره‌ی بسیاری از مسائل این منطقه حتی سیر تحولات سیاسی به‌وجود آمده در این سرزمین ابهامات زیادی وجود دارد، اینکه این سرزمین چه ویژگی‌های جغرافیایی دارد و در دوران قبل و بعد از اسلام به‌ویژه دوره ناصری و حکومت شاهزاده ظل‌السلطان چه روندی را طی کرد؟ از جمله مسائلی است که تحقیق و پژوهش درباره‌ی آن ضروری به‌نظر می‌رسد. در این

کتاب تلاش بر آن است تاریخ لرستان به خصوص دوره حکومت ظل السلطان با تکیه بر منابع و اسناد موجود مورد تحقیق و بررسی انجام گردد.

با استقرار ایل قاجار بر سلطنت ایران جنبه‌های ایلی و عشیره‌ای بر جنبه‌های دیگر زندگی اجتماعی غلبه کرد. حاکمان قاجاری در اداره کردن کشور بدون توجه به لیاقت افراد معمولاً مناصب مهم مملکتی را به افراد بخشیده و یا به فروش می‌رساندند. آن‌ها اصلاً در فکر آبادانی و ترقی کشور نبوده و مملکت را به‌سوی ویرانی، فقر و بحران پیش می‌بردند. لرستان در دوره قاجار به خصوص دوره ناصری به علت ضعف دولت مرکزی و بی‌تجربگی و خامی حکام و شاهزادگان و حجم سنگین مالیات‌ها، در چنان هرج و مرجی فرورفت که حدی بر آن متصور نبود. تا اینکه با حکومت مسعود میرزا ظل السلطان امنیت و آسایش نسبی در لرستان ایجاد شد، وی با سرکوب طوایف و اعدام سران این سرزمین و با توسل به خشونت و زور تا مدتی جلوی این اغتشاشات را گرفت و در حوزه فرمانروایی خود اقدام به کارهایی از قبیل برقراری امنیت در جاده‌ها و جلوگیری از قطاع‌الطریق، ایجاد نظم در منطقه، تدارک ارتشی قوی و تعلیم‌یافته و مجهز، خاتمه دادن به ملوک‌الطوایفی و تقویت اقتدار شخصی خود در منطقه نمود اما بعد از عزل او دوباره ناامنی لرستان را فراگرفت.

نگارنده با مراجعه به بسیاری از منابع و مآخذ معتبر و دسته اول، تحقیقات جدید، سفرنامه‌ها، خاطرات، اسناد شخصی و دولتی و روزنامه‌ها ... اطلاعات نسبتاً کاملی را گردآوری نموده و با دسته‌بندی، مطابقت و تمیز دادن آن‌ها از یکدیگر کتاب خویش را براساس منابع و مآخذ معتبر استوار نموده‌ام. هرچند ادعا نداشته و ندارم که در این کار موفق بوده و کارم از خطا و لغزش به‌دور است ولی نیک آگاهم که

اگر در زیر پتک و سندان نقد استادان دانشمند و پژوهشگران اهل نظر و قلم قرار گیرد عیب کار آشکار خواهد شد و آن وقت است که این بیت سعدی مصداق پیدا خواهد کرد:

بسیار سفر باید کرد تا پخته شود خامی صوفی نشود صافی تا در نکشد جامی
آنچه مرا بر آن داشت که کتاب خود را به تاریخ لرستان اختصاص دهم، یکی اینکه لرستان با سابقه بسیار کهن تاریخی، متأسفانه از دید و نظر مورخین و محققین به دور مانده و دیگر شناخت و بررسی اتفاقات دوره حکومت ظل السلطان بود. این امر انگیزه قوی تری شد برای آنکه با بصاحت و سرمایه اندک کتاب خود را به این کار اختصاص دهم تا تصویری از تاریخ لرستان تا حکومت ظل السلطان در سرزمینی که در آن به دنیا آمده‌ام برای علاقمندان و پژوهشگران تاریخ ارائه نمایم. امیدوارم مورد توجه و استفاده پژوهندگان تاریخ قرار گیرد.